

Årsrapport 2007

Senter for rus- og avhengighetsforskning

SERAF er en av i alt 8 fagenheter under Institutt for psykiatri ved Universitetet i Oslo. Senteret ble opprettet med utgangspunkt i tidligere Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer og har hovedfokus på klinikknær rusmiddelforskning. SERAF vil i tillegg drive veiledning og undervisning av mastergradsstudenter og doktorgradsstudenter

INNHOOLD

Innledning	2
Fra SKR til SERAF – opprettelse av Nasjonalt senter for klinikknær rusmiddelforskning	3
Ansatte	4
Nytilknyttede i 2007.....	4
Stillinger ved SERAF.....	5
Forskning	6
Disputas.....	8
Forskningsgrupper.....	8
Forskerutdanningsprogram.....	9
Interaktivt forskerforum.....	9
Andre prosjekter.....	9
Samarbeid	11
LAR ØST/Aker sykehus HF.....	11
Universitetet i Oslo.....	11
SERAF's fagråd.....	11
Andre samarbeidspartnere.....	12
Internasjonale samarbeidspartnere.....	12
Undervisning og formidling	13
Sentral undervisningsvirksomhet.....	13
Videre- og etterutdanning.....	13
Vertskap for konferanser og seminarer.....	14
Etablering av master i psykososialt arbeid.....	15
Bidrag på konferanser og seminarer.....	15
Faglige publikasjoner 2007.....	17
Mediebidrag.....	19
Veiledning og sakkyndighetsarbeid.....	19
Økonomi og regnskap 2007	21
Oversikt over budsjett og regnskap.....	21
Kommentarer til regnskap.....	22
Planer for 2008	24
Forskning.....	24
Undervisning og kurs.....	24
Konferanser.....	24
Fagråd.....	25
Tilsetting av nye stillinger.....	25
Master i psykososialt arbeid.....	25
Nytt bygg.....	25

INNLEDNING

Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer/SERAF – Senter for rus- og avhengighetsforskning kan se tilbake på et år med mange nye muligheter og utfordringer. Sett under ett har året 2007 vært preget av stor aktivitet på flere plan.

I oktober 2007 ble det inngått avtale mellom Norges forskningsråd og Universitetet i Oslo om å opprette nytt nasjonalt senter for klinikknær rusmiddelforskning, SERAF. Senteret ble opprettet med grunnlag i tidligere Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer og vil med utvidelsen være en nasjonal drivkraft i utviklingen av rus- og avhengighetsforskning.

Virksomheten i 2007 har i stor grad vært preget av arbeidet med å etablere det nye senteret. Utarbeiding av senterøknad, utlysning av inntil 14 nye stillinger, etablering av eget fagråd, definering av tematiske forskningsområder, opprettelse av ny hjemmeside og oppføring av nytt bygg er noen av oppgavene som er påbegynt i 2007. I året som har gått har vi også videreutviklet både eksisterende og nye forskningsprosjekter, nettverk og undervisningsvirksomhet. Vi har knyttet til oss nye forskere, gjennomført en rekke kurs og konferanser og utarbeidet søknad om opprettelse av mastergrad innenfor rus- og avhengighetsproblematikk.

Arbeidet med å videreutvikle og styrke senteret i forhold til overnevnte oppgaver vil prege virksomheten i tiden fremover.

FRA SKR TIL SERAF – OPPRETTELSE AV NASJONALT SENTER FOR KLINIKKNÆR RUSMIDDELFORSKNING

Bakgrunn

På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet ble Norges forskningsråd i mars 2006 bedt om å utarbeide et eget program for rusmiddelforskning. Som en del av denne programsatsingen ble det utlyst et anbud om etablering av et universitetstilknyttet senter for rusmiddelforskning. Som én av til sammen tre søkere fikk Universitetet i Oslo i oppdrag å opprette SERAF - Senter for rus- og avhengighetsforskning under Institutt for psykiatri.

Om SERAF

SERAF er samlokalisert med LAR ØST, avdeling for spesialiserte poliklinikker i klinikk rus og avhengighet, Aker universitetssykehus HF. Senteret er en av i alt 8 fagenheter under Institutt for psykiatri ved Universitetet i Oslo og ble opprettet med utgangspunkt i tidligere Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer.

SERAF skal ha hovedvekt på klinikknær rusmiddelforskning og skal i tillegg tilby undervisning og veiledning innenfor rusfeltet. Gjennom rekruttering og utdanning skal senteret ha en nasjonal rolle og fungere som nettverksbygger for rusmiddelforskning i Norge. SERAF skal fungere interfakultært og være tverrfaglig sammensatt og inneha solid faglig kompetanse på internasjonalt nivå innen klinikknær forskning på rusfeltet. Forskningen vil organiseres innenfor fire forskergrupper:

1. Sårbarhet for og utvikling av avhengighetstilstander
2. Rusrelaterte og komorbide tilstander
3. Intervensjoner (behandling/forebygging)
4. Helsetjenesteforskning.

Les mer om forskningsgruppene på SERAF's hjemmeside: www.seraf.uio.no

Organisering og ledelse

SERAF er administrativt underlagt Institutt for psykiatri og skal ledes av en senterleder og administrativ leder og ha et råd bestående av representanter fra sentrale samarbeidspartnere. Rådet skal følge med i senterets utvikling og ha en veiledende rolle i forhold til senterets ledelse. Senterledelsen plikter å utarbeide rapporter om fremdrift på senterets satsningsområder med samlet vurdering av utviklingen før rådsmøtene. Rådet møter 2 ganger i året.

Finansiering

Senteret vil finansieres med midler fra Helsedirektoratet og Norges forskningsråd. Forskningscenteret vil bli evaluert etter 5 år, og vil videreføres i ytterligere 5 år forutsatt

positiv evaluering.

ANSATTE

Samlet antall stillinger tilknyttet SERAF var ved årets utløp 21 fordelt på 19,4 årsverk. 16 av disse stillingene disponerer kontor plass ved senteret.

Nytilknyttede i 2007

- *Gjesteprofessor, Michael Gossop* er tilsatt som gjesteprofessor ved SERAF. Gossop har til daglig sin hovedstilling som professor ved National Addiction Centre, King's College London, her arbeider han blant annet innenfor områdene misbruksrelaterte sykdommer og problemer og effektive behandlingsmetoder. Gjesteprofessoratet er en 20% stilling som primært er tenkt knyttet til veiledning og prosjektutvikling. Gossop vil disponere kontor plass ved SERAF og det vil arrangeres egne seminarer i tilknytning til hans reiser til Norge

- *Stipendiat/lege, Linda Wusthoff* har sin utdannelse fra UiB og NTNU og er spesialist i psykiatri. Wusthoff's faglige interessefelt er integrert behandling av personer med rus og samtidig psykiatriske lidelser. Prosjekt: Effects of integrated and comprehensive treatment to persons with mental disorders and substance use disorders. Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd og er et samarbeid med blant annet SINTEF-Helse i Trondheim

- *Stipendiat/sykepleier, Linn Gjersing* er utdannet sykepleier med en Master of Public Health fra University of NSW, Australia i 2004. Gjersing er knyttet til to prosjekter 1) Evaluering av "Klinikk motivasjon" som er et oppdrag fra MAR Oslo, Rusmiddeletaten i Oslo kommune 2) En studie om holdninger til og kunnskap om LAR blant helsepersonell i Norge

- *Stipendiat/lege, Ingrid Amalie Havnes* er spesialist i allmenntidmedisin og psykiatri og er utdannet Cand med ved Universitetet i Tromsø i 1995. Prosjekt: Hvordan påvirker Legemiddelassistert rehabilitering (LAR) kriminalitet og hvorfor fortsetter mange LAR-pasienter med kriminell aktivitet?

- *Stipendiat/sosiolog, Astrid B. Willersrud* er utdannet sosiolog med støttefag i psykologi og kriminologi fra Universitetet i Oslo/Tromsø 2000. Prosjekt: Kriminalitet i LAR - en selvrapporderingsstudie av kriminalitet og utsatthet for kriminalitet blant opiatavhengige i LAR.

- *Stipendiat/lege, Gabrielle Welle-Strand* er cand med fra Universitetet i Oslo i 1982. Hun arbeider tildaglig som seniorrådgiver i Avdeling Rusmidler i Helsedirektoratet og forsker ved SERAF 1 dag pr uke tilknyttet prosjektet: Kvinner som bruker metadon eller buprenorfin i svangerskapet – hvordan går det med mor og barn?

- *Administrasjonskonsulent, Arild Andreas Olsen* studerer antikk kultur og klassisk tradisjon på deltid ved universitetet i Oslo. Olsen jobber som konsulent ved SERAF med

UNIVERSITETET I OSLO

DET MEDISINSKE FAKULTET

blant annet ansvar for fakturahåndtering, bestillinger, arkiv, personalsaker og koordinering av senterets undervisning.

Stillinger ved SERAF

Nedenfor gis en samlet oversikt over hvilke stillinger som er knyttet til senteret sortert under finansieringskilde.

Finansiert av Hdir:

Professor/senterleder Helge Waal
Avdelingsleder Bjørnulf Arntsen
Klinisk stipendiat/psykiater Valborg Helseth
Stipendiat/lege Katinka Anchersen
Professor II Edle Ravndal i 1/5 stilling
Forsker/Dr.med. Thomas Clausen
Sekretær/Pål Henrik Lillevold
Stipendiat/lege Gabrielle Welle-Strand, 1/5 stilling
Stipendiat/psykolog Monica Sarfi,

Finansiert av Helse Øst:

Stipendiat/cand.psychol. Nikolaj Kunøe,
Forskningsassistent/sykepleier Gro Andreassen 1/2 stilling
Stipendiat/lege Ivar Skeie
Prosjektansvarlig Brittelise Bakstad
Stipendiat/psykolog Ragnhild Kjøsnes (tilsatt jan.08)
Stipendiat/lege Ingrid Amalie Havnes

Finansiert av Norges forskningsråd:

Stipendiat/lege Philipp Lobmaier
Stipendiat/psykiater Linda Wüsthoff
Gjesteprofessor/psykolog Michael Gossop (tilsatt jan.08)
Konsulent Arild Andreas Olsen (tilsatt feb.08)
Stipendiat/sosiolog Astrid B. Willersrud

Oslo kommune/rusmiddeletaten

Stipendiat/sykepleier Linn Gjersig

FORSKNING

I avtalen mellom Universitetet i Oslo og Sosial- og Helsedepartementet, 1999, slås det fast at fagenheten skal forske på bruk av metadon og andre medisinske virkemidler i rusmiddelbehandlingen. Videre skal enheten arbeide med andre spørsmål knyttet til medikamentavhengighet med særlig fokus på kliniske problemstillinger. Med overgang til SERAF vil avtalens målsetting videreføres og senterets virksomhetsområde utvides ytterligere med nye stillinger og prosjekter gjennom bevilgning fra Norges forskningsråd.

SERAF har i løpet av året som har gått vært ansvarlige for en rekke forskningsprosjekter. Nedenfor følger en kortfattet oversikt over aktive forskningsprosjekter som senteret har vært ansvarlig for i 2007. For en bredere beskrivelse av hvert prosjekt, se SERAF's hjemmesider: <http://www.seraf.uio.no/ansatte/>

Prosjekt	Prosjektansvarlig	Finansiert av
<i>Kryssregisterundersøkelse for mortalitet i LAR</i>	Forsker Thomas Clausen	Hdir
<i>Klinisk forløpsstudie om pasienter med kronisk psykotisk lidelse og opiatavhengighet</i>	Stipendiat Kjersti Pedersen	Hdir
<i>Prospektiv helseundersøkelse av pasienter i legemiddelassistert rehabilitering</i>	Stipendiat Kathinka Anchersen	Hdir
<i>Del I: Forekomst av ruslidelser hos pasienter med psykose</i>	Klinisk stipendiat Valborg Helseth	Hdir
<i>Del II: Psychiatric Research Interview for Substance and Mental Disorders – PRISM</i>	Klinisk stipendiat Valborg Helseth	Hdir
<i>Del III: Psykoser og stemningslidelser med rusmiddelbruk; utprøving av norsk PRISM</i>	Klinisk stipendiat Valborg Helseth	Hdir
<i>Prospektiv multisenter kost-nytte studie med sammenlikning mellom pasienter behandlet i ulike behandlingsopplegg.</i>	Prof. Edle Ravndal	Hdir
<i>Barn av kvinner som bruker metadon eller</i>	Stipendiat Monica	Hdir

UNIVERSITETET I OSLO
DET MEDISINSKE FAKULTET

<i>buprenorfin under svangerskapet</i>	Sarfi	
<i>Kvinner som bruker metadon eller buprenorfin i svangerskapet – hvordan går det med mor og barn? Delprosjekt A-I Svangerskaps- og fødselsdata</i>	Stipendiat Gabrielle Welle-Strand	Hdir
<i>Kvinner som bruker metadon eller buprenorfin i svangerskapet - hvordan går det med mor og barn og hva er den beste hjelpen?</i>	Prosjektleder Brittelise Bakstad	Helse Sør-Øst
<i>Bruk av naltrekson-implantat som tilbakefallsforebygging for opioidavhengige</i>	Stipendiat Nikolaj Kunøe	Helse Sør-Øst
<i>Hvordan påvirker Legemiddellassistert rehabilitering (LAR) kriminalitet og hvorfor fortsetter noen LAR-pasienter med kriminell aktivitet?</i>	Stipendiat Ingrid Amalie Havnes	Helse Sør-Øst
<i>Sykelighet hos heroinavhengige innenfor og utenfor legemiddellassistert rehabilitering - en longitudinell kohort-studie</i>	Stipendiat Ivar Skeie	Helse Sør-Øst
<i>Naltrekson-implantat i kriminalomsorgen (NIKO-studien)</i>	Stipendiat Phillipp Lobmaier	Norges forskningsråd
<i>Effects of integrated and comprehensive treatment to persons with mental disorders and substance use disorders</i>	Stipendiat Linda Wüsthoff	Norges forskningsråd
<i>Kriminalitet i LAR - en selvrapporderingsstudie av kriminalitet og utsatthet for kriminalitet blant opiatavhengige i LAR</i>	Stipendiat Astrid B. Willersrud	Norges forskningsråd
<i>Evaluering av Klinikk motivasjon</i>	Stipendiat Linn Gjersing	Oslo Kommune
<i>En studie om holdninger til og kunnskap om LAR blant helsepersonell i Norge</i>	Stipendiat Linn Gjersing	Oslo kommune

Disputas, Hege Kornør

Stipendiat ved tidligere Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer, Hege Kornør, disputerte den 1. Juni 2007 for graden dr.philos med tema: Legemiddelassistert rehabilitering for unge voksne med opiatavhengighet.

I sin avhandling Abstinence-orientated replacement therapy for opioid dependence har Hege Kornør og medarbeidere vist at tidsavgrenset vedlikeholdsbehandling med buprenorfin ikke er noe godt tiltak for unge voksne som ønsker å slutte helt med alle opiater, inklusive buprenorfin og metadon.

Avhandlingen inkluderte en gjennomgang av internasjonal forskningslitteratur som viste at det kan være vanskelig å slutte med metadon etter lang tid i behandling, selv for pasienter som har et ønske om å slutte. Det var ingen studier som hadde undersøkt hvordan det var å slutte med buprenorfin etter kortere tid i behandling.

Forskningsgrupper

SERAF har delt forskningen inn i 4 sentrale forskningsgrupper, disse gruppene vil bli utviklet i henhold til den kompetanse som finnes ved SERAF og andre relevante forskningsmiljøer. Hver av arbeidsgruppene vil ha en leder med høy kompetanse på området, og vil bli sammensatt med intern og ekstern deltakelse.

Gruppe 1: Sårbarhet for og utvikling av avhengighetstilstander

Forskningen vil i denne gruppen sette fokus på problemområder som sårbarhet og problemutvikling i forhold til rusmisbruk. Gruppen vil blant annet se nærmere på forekomst i grupper med økt risiko, som for eksempel sammenhengen mellom foreldres rusmiddelbruk og barns problemutvikling. Sentrale områder kan være:

- Nevrobiologiske mekanismer i utviklingen av avhengighet
- Gravitet og fosterskader
- Foreldre - barn-relasjonen i forhold til utvikling av rusproblemer

Gruppe 2: Rusrelaterte og komorbide tilstander

Denne gruppen vil blant annet se nærmere på sykdommer og skader som følge av rusmiddelmisbruk, herunder nevrobiologiske endringer, komorbiditet og rusrelaterte sykdommer. Rusrelaterte familievansker og oppvekstskader vil være tema også i denne gruppen, men med en noe ulik innfallsvinkel enn i den foregående gruppen. Sentrale områder kan være:

- Rus og psykiatri
- Kriminalitet og rus
- Somatiske sykdommer og skader
- Avhengighetsutvikling

Gruppe 3: Intervensjoner (behandling/forebygging)

Her vil man forske på nytte og effekter ved ulike former for behandling og målrettede intervensjoner. Sentrale områder kan være:

- Diagnosespesifikke intervensjoner
- Mini-intervensjoner
- Kjønn- og aldersrelaterte intervensjoner
- Intervensjoner relatert til etniske grupper
- Psykologiske behandlingsmetoder
- Medikamentell behandling

Gruppe 4: Helsetjenesteforskning

Denne gruppen vil se nærmere på betydningen av organisatoriske forhold og reformer for behandling og forebygging av rusmiddelproblemer. Her vil man blant annet sette fokus på samarbeidsrelasjonene mellom forvaltningsnivåene som arbeider med rusrelaterte problemstillinger. Sentrale områder kan være:

- Rusreformene
- Nivåvalg ved intervensjoner
- Kontinuitet og koordinering
- Brukerfornøydhets og brukersamarbeid

Forskerutdanningsprogram

Arbeidet med å opprette forskerskole ble påbegynt i 2007. For å skille dette fra UiO's ordinære forskerskole har man valgt å kalle dette for et forskerutdanningsprogram i psykiatri og rus. Opprettelsen av programmet er et initiativ fra Institutt for psykiatri (UiO) og vil være et samarbeid mellom SERAF og TOP – Tematisk område psykoser. Programmet vil bli finansiert av Helse Sør-Øst og Institutt for psykiatri (UiO), og det vil tilsettes forsker II og egen koordinator tilknyttet programmet. Første opptak forventes i løpet av 2009.

Interaktivt forskerforum

Som en del av SERAF's nettverksfunksjon og utvikling av de fire overnevnte forskningsgruppene ble det ved utgangen av 2007 utarbeidet et "Interaktivt forum for forskning på rusfeltet": www.seraf.uio.no/forskning/Interaktivt%20forum/index.html.

Her er det mulig å registrere rusrelaterte forskningsprosjekter med korte prosjektbeskrivelser, bakgrunn og yrke, arbeidssted, kontaktopplysninger, etc. Det skal også bli et diskusjonsforum hvor det bli mulighet til å diskutere både forskningsprosjekter og rusrelaterte problemstillinger generelt. Forumets målgruppe vil være forskere og andre med interesse for rusmiddelforskning. Hensikten med dette interaktive forumet er å samle og synliggjøre forskningsprosjekter på rusfeltet gjennom økt interaktiv tilgjengelighet for å skape kontakter og nettverk.

Andre prosjekter

SERAF har også vært aktiv i prosjekter i samarbeid med andre aktører innenfor rusfeltet. Nedenfor følger en liste over noen av disse.

- *Etterundersøkelse av ungdom i Buskerud-prosjektet "Alternativ til fengsel av ungdom"*. Samarbeidsprosjekt med Høgskolen i Oslo. Høgskole lektor Ingeborg M. Helgeland har hovedansvaret for prosjektet. Prosjektledelse og veiledning fra

senteret her. Ingeborg Marie Helgeland disputerte i 2007 for Det utdanningsvitenskaplige fakultet med avhandlingen ”Unge med alvorlige atferdsvansker blir voksne. Hvordan kommer de inn i et positivt spor? En oppfølgingsstudie over 15 år”.

- *Status-undersøkelse av LAR i Norge.* SERAF har utviklet oppfølgings skjema til bruk for årlig status over pasienter i LAR og har ansvar for gjennomføring av årlig statusundersøkelse sammen med regionsentrene. Rapport i 2007: ”SKR rapport nr 1/2007. Statusrapport for LAR 2006”.
- Samarbeidsprosjekt med Rusforetaket Midt-Norge og NTNU om *utvikling av ASAM-kriterier* til et databasert instrument for nivåplassering av LAR-pasienter og utprøving av instrumentet i undersøkelser i foretaket. Stipendiat Marianne Stallvik..
- *Utvikling og utprøving av ASI og ADAD* i rusmiddelomsorgen, samarbeid med SIRUS. Prosjektledelse: Grethe Lauritzen, Sirius.
- *Trygghet for alle i Skippergata*, et samarbeidsprosjekt mellom politiet og rusmiddelstaten
- *Utvikling og evaluering av benzodiazepin-nedtrapping av LAR-pasienter*
- *Building a life without substance-abuse*, et samarbeidsprosjekt med Trond Bjerke ved Nasjonalt kompetansesenter for telemedisin, UiT.
- *Kunnskapsoppsummering om bruk av benzodiazepiner blant rusmisbrukere*, et samarbeidsprosjekt ledet av Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenesten
- *Nye retningslinjer for LAR.* Deltakelse i en arbeidsgruppe nedsatt av Sosial- og helsedirektoratet.
- *Kunnskapsoppsummering om bruk av diagnostiske instrumenter for dobbeldiagnoser rus og psykiatri.* Et samarbeidsprosjekt ledet av Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenesten.
- *Kunnskapsoppsummering om behandling av dobbeldiagnoser Rus og psykiatri.* Et samarbeidsprosjekt ledet av Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenesten.

SAMARBEID

SERAF har etablert og videreført et bredt samarbeid med en rekke aktører innen rusfeltet, både nasjonalt og internasjonalt i løpet av 2007. Dette samarbeidet har vært av stor betydning for faglig utvikling og kontinuitet, både når det gjelder forskning, formidling og generell drift.

LAR ØST/Aker sykehus HF

SERAF holder til ved Ullevål sykehus og er samlokalisert med LAR Øst - Avdeling spesialiserte poliklinikker og har hatt et svært godt samarbeid med senteret på flere viktige områder i 2007. Senteret har blant annet fungert som sekretariat og utrederavdeling for nasjonalt møte for LAR-feltet som arrangeres 3. ganger i året. Den fysiske organiseringen med tilgang på velegnede lokaler for møter, seminarer og kurs har også vært av stor betydning for å kunne ivareta den nødvendige faglige virksomheten ved senteret. I dette arbeidet har det vært svært viktig at SERAF som del av universitetsseksjonen ved Aker Universitetssykehus samarbeider med forskningscenteret ved sykehuset.

Universitetet i Oslo

SERAF er én av i alt 8 fagenheter under Institutt for psykiatri ved Universitetet i Oslo. Tilknytningen til Instituttet synes velegnet. Senteret har hatt jevnlig møter med instituttet for både å koordinere og presentere vår virksomhet, SERAF er også representert i instituttrådet. Instituttets sekretariat har også vært viktige samarbeidspartnere i spørsmål omkring økonomi og personal.

SERAF har i tillegg hatt et godt samarbeid med USIT - Universitetets senter for informasjonsteknologi når det gjelder utvikling av SERAF's hjemmesider og tilpasninger til ulike behov.

I 2007 er også samarbeidet mellom SERAF, Seksjon for selvmordsforebygging- og forskning, og Norsk kompetansesenter om vold og traumatisk stress for å etablere felles mastergrad i psykososialt arbeid videreført. Dette samarbeidet har fungert svært bra og har blant annet resultert i utarbeidelse av felles studieplan. Se senere for en nærmere beskrivelse av fremdriften av dette arbeidet.

SERAF's fagråd

SERAF's fagråd er et samarbeidsorgan med representasjon fra Universitetene i Norge samt andre relevante fagmiljøer innen rusfeltet. Rådet skal følge med i og gi innspill i forhold til senterets utvikling og ha en veiledende rolle i forhold til senterets ledelse. Senterledelsen plikter å utarbeide rapporter om fremdrift på senterets satsningsområder med samlet vurdering av utviklingen før rådsmøtene. Rådet møter 2 ganger i året. Referater fra disse møtene legges ut på SERAF's hjemmesider.

Deltakere i SERAF's råd:

- Fanny Duckert, Professor og Instituttleder ved det Psykologisk institutt, Univeristtet i Oslo (rådsleder)
- Finn Konow Jellestad, Førsteamanuensis ved Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen
- Ingeborg Rossow, forskningsleder ved SIRUS - Statens institutt for rusmiddelforskning
- Jørg Mørland, Professor og divisjonsdirektør ved div. for rettsstoksikologi og rusmiddelforskning, Folkehelseinstituttet
- Jan Egil Wold, Førsteamanuensis, NTNU
- Magnhild Høie, Førstelektor ved Fakultet for Helse- og idrettsfag, Universitetet i Agder
- Hildegunn Sagvaag, førsteamanuensis ved Universitetet i Stavanger
- Odd Nilsen, Professor ved Institutt for samfunnsmedisin, Universitetet i Tromsø
- Rune Tore Strøm, Psykiater ved Klinikk rus og avhengighet Aker universitetssykehus HF
- Bjørnulf Arntsen, Administrativ leder ved SERAF, Universitetet i Oslo (sekretariat)

Andre samarbeidspartnere

SIRUS (Statens institutt for rusmiddelforskning), SINTEF og Nasjonalt folkehelseinstitutt har vært sentrale samarbeidspartnere når det gjelder utvikling av tverrfaglig forskning, kunnskap og undervisning på rusmiddelområdet. Det er også etablert samarbeid med kompetansesenter for dobbeltdiagnoser rus og psykiatri ved Sykehuset Innlandet HF, med Øst-Norsk kompetansesenter Rus og med Forskningsavdelingen ved Sørlandet sykehus, Avdeling rus og avhengighet..

Internasjonale samarbeidspartnere

Av internasjonale samarbeidspartnere har SERAF blant annet hatt prosjektrelatert samarbeid, Maudsley Institute of Addiction Research (London) og John Hopkins University (USA). SERAF har også knyttet til seg gjesteprofessor Michael Gossop som har sitt daglige arbeid som professor ved National Addiction Centre, King's College London. Både senteret og samarbeidspartnerne har hatt god gjensidig nytte av utveksling av forskning og kompetanse i forhold til vår virksomhet.

UNDERVISNING OG FORMIDLING

Faglig formidling utgjør en sentral del av senterets virksomhet. SERAF skal også være en akademisk base for undervisning og generell kunnskaputvikling innenfor rusfeltet. Senterets faglige formidling i 2007 dreier seg om: sentral undervisningsvirksomhet, videre- og etterutdanning av leger og psykologer og andre yrkesgrupper, vertskap og bidrag ved konferanser og seminarer, publisering av faglige artikler mm, veiledningsvirksomhet og utvikling av master i psykososialt arbeid.

Sentral undervisningsvirksomhet

- Medisinske studenter i 8 termin, forelesninger
- Basisgrupper og PBL-grupper for medisinstudenter
- Medisinske studenter 5 termin. Gruppeundervisning undersøkelser og diagnostikk.
- Forelesning for medisinske studenter 9 termin, Adolescent Medicine
- Internundervisning for assistentleger ved sykehus i Oslo og Akershus
- Undervisning for ansatte i helse- og sosialsektoren i Oslo
- Undervisning for helse- og sosialansatte i fylker i helseregion øst
- Forelesninger ved International Community for Health, mastergradstudium
- Undervisning i rusmiddelbehandling, SEPREP-kurs

Videre- og etterutdanning

I 2007 har SERAF holdt en rekke kurs som del av vårt videre- og etterutdanningstilbud. I løpet av året har vi hatt 162 deltakere som har benyttet seg av vårt kurstilbud. Kursene har hatt et bredt faglig nedslagsfelt og deltakernes yrkesmessige bakgrunn er hovedsakelig leger og psykologer, men også andre yrkesgrupper med interesse for rus- og avhengighetsproblematikk deltar.

Kursene blir alle godkjent som videre- og etterutdanning innenfor relevante spesialiteter i legeföreningen og psykologföreningen. Det har blitt trykt opp egen kurskatalog som har blitt distribuert til relevante aktører innen rusfeltet. Følgende kurs har blitt arrangert i løpet av 2007:

Kurs i rusmiddelmedisin (vårsemester)

Modul I (Grunnlagskunnskap): 12-13 mars

Modul II (Behandlingsspørsmål): 19-20 mars

Vi har avholdt semestervise universitetskurs i rusmiddelmedisin, hvert på til sammen 4 dager. Kurset er delt opp i en Grunnlagsmodul og en Behandlingsmodul. Kurset tar sikte på å øke kompetanse i behandling og oppfølging av pasienter med rusmiddelrelaterte problemer. Kurset blir ledet av prof. Helge Waal ved SERAF.

Kurs om forståelse og behandling av spilleavhengighet

14. mai 2007

Dette er et dagskurs som har som målsetting å bidra til økt forståelse og kompetanse blant yrkesgrupper som arbeider med spørsmål relatert til spilleavhengighet. Dette kurset blir ledet av psykiater og overlege Hans Olav Fekjær.

Kurs om 12-trinnsmodeller for behandling av avhengighetstilstander

17. September 2007

Dette kurset tar sikte på å øke kompetansen og kunnskapen omkring bruk av 12-trinnsbehandling av avhengighet. Kurset ledes av psykiater Kjell Hultmann.

Fordypningskurs i rus og psykiatri

15-17 oktober 2007

Dette kurset går over 3 dager og ledes av prof. Og forsker Edle Ravndal ved SKR/SIRUS. Kurset har som målsetting å øke kunnskap om sammenhengen mellom – og behandlingen av rus og psykiatri.

Kurs i rusmiddelmedisin (høstsemester)

Modul I (Grunnlagskunnskap): 19-20 november 2007

Modul II (Behandlingsspørsmål): 26-27 november 2007

Kurs i ASI (Addiction Severity Index)

Dette er et 2-dagers sertifiseringskurs som arrangeres i samarbeid med SIRUS. Kurset blir ledet av forsker Grethe Lauritzen. Kurset gir en innføring i anvendelse av kartleggingsverktøyet ASI

Vertskap for konferanser og seminarer

SERAF har vært ansvarlig/delansvarlig for en rekke ulike seminarer og konferanser i 2007.

Forskningsforum på rusfeltet

4. juni 2007

SERAF har initiert og etablert forskningsforum for rusfeltet, dette er en utvidelse av et samarbeid som ble etablert innen sentrene og tiltakene for legemiddelassistert rehabilitering. Dette er et dagsmøte med presentasjon og diskusjon av forskningsprosjekter og et forum for drøfting av ideer og for å etablere samarbeid. Virkeområdet er nå utvidet til å gjelde hele rusfeltet med hovedfokus mot behandlingsforskning.

10th International Symposium on Substance Abuse Treatment - Reforms, ideology and best practice

1-3 oktober 2007

SERAF har i samarbeid med SIRU – Statens institutt for rusmiddelforskning vært vertskap for den 10. Internasjonale ISSAT-konferanse på Radisson SAS i Oslo. Dette er en

årlig konferanse som tar sikte på å samle både forskere og praktikere innenfor området behandling av rusmiddelmisbruk i Europa. Konferansen er et samarbeid mellom European Working group on Drug Oriented Research (EWODOR) og European Federation of Therapeutic Communities (EFTC). SERAF har utarbeidet egen hjemmeside for konferansen: www.med.uio.no/ipsy/skr/ISSAT/Mainpage.htm

Nasjonalt kontaktmøte for LAR-feltet

18-19 januar, Oslo

14-15 juni, Kristiansand

15-16 november, Oslo

SERAF er sekretariat og utreder for nasjonalt kontaktmøte for LAR-feltet. Dette møtet har til hensikt å samle ledelsen ved de regionale LAR-sentrene samt andre relevante instanser for å drøfte, beslutte og lage planer for LAR-feltet.

SERAF, Åpningsseminar

18 desember 2007

SERAF hadde sin offisielle åpning den 18 desember med omkring 60 deltakere fra en rekke samarbeidsmiljøer. Seminaret ble ledet av rektor ved UiO, Geir Ellingsrud.

Fredagsforum

SERAF innførte i 2006 faste ukentlige fredagsforum med presentasjon av ett eller flere forskningsprosjekter. I løpet av 2007 har vi hatt både interne og eksterne bidragsyttere på disse møtene. Hensikten med disse møtene har vært å skape et forum for presentasjon av egen og andres forskning innenfor rusmiddelområdet. Dette gir senterets ansatte og andre deltakere en anledning til både å gi og få innspill i forhold til sine forskningsprosjekter.

Etablering av master i psykososialt arbeid – rus, selvmord, vold og traumer

I 2006 startet SERAF arbeidet med å få opprettet et mastergradsprogram i samarbeid med Seksjon for selvmordsforskning – og forebygging (SSFF), og Norsk kompetansesenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Alle de tre fagenhetene har tilknytning til Universitetet i Oslo. Et arbeidsutvalg bestående av representanter fra fagenhetene har utarbeidet studieplan, budsjett og søknad som er godkjent av fakultetsstyret ved det Medisinske Fakultet, UiO. Søknad om endelig godkjenning av masterstudiet er sendt universitetsstyret som vil ta stilling til dette i sitt neste møte i mai 2008.

Bakgrunn

Bakgrunnen for initiativet er behovet for et bredt tverrfaglig undervisningstilbud innen psykososialt arbeid, med mulighet for faglig fordypning og spesialisering. Enkelte universiteter og høyskoler tilbyr i dag undervisning innenfor tilgrensede områder, men det finnes ikke noe eget tilbud om et sammenhengende mastergradsstudium innen feltet selvmord, rus, vold og traumer. Med opprettelse av et slikt masterprogram ønsker vi å

knytte sammen praksisfeltet og teorifeltet slik at flere av dem som til daglig arbeider med problemstillinger av psykososial art, får muligheten til å øke sin kunnskap og kompetanse på området.

Arbeidsutvalget består av:

- Henning Herrestad, førsteamanuensis ved Seksjon for selvmordsforskning- og forebygging
- Elin Anita Fadun, Seniorrådgiver ved Seksjon for selvmordsforskning- og forebygging
- Bjørnulf Arntsen, Administrativ leder ved Senter for rus- og avhengighetsforskning
- Åse Langballe, forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
- Toril Storholt, undervisningskoordinator ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

Målsetting

Et masterprogram i psykososialt arbeid skal bidra til at aktuelle yrkesgrupper som arbeider med problemstillinger innenfor områdene selvmord, rus, vold og traumer vil være bedre i stand til å møte de utfordringene man står overfor i dag og i fremtiden. Gjennom både en teoretisk og praktisk tilnærming ønsker vi å bidra til økt kunnskapsbasert praksis innenfor fagområdet. En overordnet målsetting med studiet vil derfor være å gi relevante yrkesgrupper en bredere og dypere teoretisk plattform slik at disse vil være bedre i stand til å håndtere problemstillinger av psykososial art i sitt daglige arbeide. Studiet bygger på et tverrfaglig helhetssyn der brukerperspektivet står sentralt.

En sentral målsetting er også å generere ny kunnskap blant annet gjennom selvstendig forskning og oppgaveskrivning, samt deltakelse i diskusjoner og andre fora. Dette skal videre bidra til et bredere rekrutteringsgrunnlag i forhold til videre forskning og utviklingsarbeid innen mastergradsutdanningens område.

Målgruppe

Masterprogrammet retter seg primært mot yrkesgrupper med fullført helse- og/eller sosialfaglig/pedagogisk utdanning av minimum 3 års varighet og som har minst 2 års relevant yrkespraksis. Søkere som har erfaring innenfor programmets problemfelt vil bli prioritert. Eksempler på relevante yrkesgrupper vil være sosionomer, sykepleiere, pedagoger, leger og psykologer.

Organisering, omfang og finansiering

Masterprogrammet forventes å ha sitt første opptak høstsemesteret 2009. Studiet er organisert som et deltidsstudium med 120 studiepoeng fordelt på 40 studiepoeng pr. år over 3 år. Det tas sikte på et studentopptak på mellom 50-70 studenter.

For mer informasjon om master i psykososialt arbeid se våre nettsider:
www.seraf.uio.no/mastergrad

Bidrag på konferanser og seminarer

Det har også vært holdt foredrag og innlegg ved en rekke nasjonale og internasjonale konferanser og seminarer i løpet av 2006. En fullstendig oversikt over denne virksomheten vil kunne utarbeides om ønskelig.

Faglige publikasjoner 2007

Amundsen E; Ravndal E. Does successful school-based prevention of bullying influence substance use among 13-16 year olds? *Journal School of Health & Social Sciences*, 2007 (in press)

Biong, Stian; Ravndal, Edle. Young men's experience of living with substance abuse and suicidal behaviour: Between death as an escape from pain and the hope of a life. *International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being* 2007;2(4):246-259

Kornør, Hege; Waal, Helge; Sandvik, L. Time-limited buprenorphine replacement therapy for opioid dependence: 2-year follow-up outcomes in relation to programme completion and current agonist therapy status. *Drug and Alcohol Review* 2007;26

Kunoe, N; Waal, Helge. Opioid overdose deaths can occur in patients with naltrexone implants. *Medical Journal of Australia* 2007;187

Larun, Lillebeth; Helseth, Valborg; Bramness, Jørgen G.; Haugerud, Helge; Høie, Bjørg; Gråwe, Rolf W; Kornør, Hege; Landhein, Anne; Lossius, Kari; Hammerstrøm, Kari Thune; et al. Dobbeldiagnosealvorlig psykisk lidelse og ruslidelse: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten 2007. ISBN 978-82-8121-182-7. 80 s.

Nilsen, Ellen M.; Bachs, Liliana; Høiseth, Gudrun; Johnsen, Jon Inge; Ørbeck, Anne Lill; Waal, Helge; Ormstad, Sari; Kornør, Hege; Paulsen, Elisabeth J; Hofmann, Bjørn. Benzodiazepiner i behandling av

personer med rusmiddelproblemer.. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten 2007. ISBN 978-82-8121-147-6. 167 s.

Pedersen, Kjersti; Sandvik, Leif; Waal, Helge. Evaluation of DTES - A simple drug-taking scale. *Addiction Research and Theory* 2007;15:637-649

Ravndal, Edle. Evaluering av behandlingskollektiver i rusomsorgen: Har de fortsatt en plass i dagens rusbehandling?. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening* 2007;1:17-21

Ravndal, Edle. Randomiserte kontrollerte forsøk i klinisk rusmiddelforskning - vitenskapelig hybrid?. *Utposten* 2007(1):19-21

Ravndal, E. Personlighetsforstyrrelser og fullføring av behandling. I: Rusmiddelmisbrukere og psykiske lidelser, Nordisk ekspertkonferanse, Lillehammer 25 – 26. november 2006, *Helse- og omsorgsdepartementet og Sosial- og helsedirektoratet, november 2007, s. 71-77.*

Ivar Skeie, Mette Brekke, Morten Lindbæk og Helge Waal. Allmennleger kan ta ansvar for legemiddelassistert rehabilitering, *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2007: 3: 1 februar 2007

Waal, Helge. Dobbelt diagnoser og doble budskap. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2007;127(15):1969-1969

Waal, Helge. Kommentar. Ruspasienten og spesialisthelsetjenesten. *Tidsskriftet for den norske legeforening* 2007;127(3):302-302

Waal, Helge. Merits and problems in high-threshold methadone maintenance treatment - Evaluation of medication-assisted rehabilitation in Norway 1998-2004. *European Addiction Research* 2007;13

Waal, Helge. Tvangsprevensjon ingen løsning. *Dagens Medisin* 2007(3):35-35

Waal, Helge; Calusen Thomas; Aamodt Carl; Lillevold, Pål Henrik. SKR rapporte nr 1 2007. Statusrapport for LAR 2006. Oslo; SKR , 2007

Mediebidrag

SERAF har bidratt med innlegg i ulike medier i løpet av 2007. For en oversikt se vår hjemmeside: www.seraf.uio.no

Veiledning og sakkyndighetsoppgaver

Clausen, Thomas:

Veiledning av 2 doktorgradsstudenter, UiO

Prosjektveiledning Forskningsavdelingen, Sørlandet sykehus.

Ravndal, Edle:

Opponent ved dr.grad, sluttseminar, Høgskolen i Bodø, 1. November

Veiledning av 2 doktorgradsstudenter og 2 mastergradsstudenter, UiO.

Medlem i arbeidsgruppe for å lage nasjonale faglige retningslinjer for medikamentell behandling og rehabilitering av opiatavhengige, Sosial- og helsedirektoratet.

Medlem i arbeidsgruppe for å lage nasjonal veileder for vurdering av henvisninger til tverrfaglig spesialisert rusbehandling, Sosial- og helsedirektoratet.

Medlem av referansegruppe for nasjonale faglige retningslinjer for utredning, behandling og oppfølging av personer med en samtidig alvorlig psykisk lidelse og ruslidelse, Sosial- og helsedirektoratet.

Medlem av Det vitenskapelige råd, Statens institusjonsstyrelse, Stockholm.

Medlem av the International editorial advisory group for The International Journal of Therapeutic Communities.

Medlem av the Editorial board Journal of Drug Issues.

Medlem i komite for vurdering av stilling som gjesteprofessor ved Växjö universitet.

Medlem av referansegruppen for Regionalt kompetansesenter for dobbeltdiagnose rus og psykiatri (RKDD), Helse Øst.

Vurdering av søknader for etablering av Regionalt kompetansesenter for tverrfaglig

UNIVERSITETET I OSLO
DET MEDISINSKE FAKULTET

spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet og skadelig bruk av rusmidler i Helse Vest.

Referee: Comprehensive Psychiatry

Waal, Helge:

Veileder for 8 stipendiater ved UiO, 1 stipendiat ved NTNU, 1 stipendiat ved UiT.

Waal, Helge: Medlem av bedømmelseskommite, disputas 8 juni 2007 for Cand.Med.
Astrid Alvik

Medlem av sakkyndig komite for bedømmelse av professorat UiO.

Medlem av advisory board European Addiction Reserach.

Medlem av advisory board for EUROPAD

Medlem av redaksjonsrådet for Rus og Samfunn.

Referee for European Addiction research, Archives of Psychiatry, Drug and Alcohol Dependence, Tidsskrift for den norske lægeforening, Norsk psykologtidsskrift

ØKONOMI OG REGNSKAP 2007

Med overgangen fra Seksjon for kliniske rusmiddelproblemer til SERAF – Senter for rus- og avhengighetsforskning - vil senteret få sine tilskudd fra to hovedfinansierer i 2007: Helsedirektoratet og Norges forskningsråd. Senteret har i tillegg disponert midler fra kursinntekter samt restmidler fra et tidligere prosjekt (LAR-evaluering). I oversikten nedenfor er disse fire prosjektene delt opp for å tydeliggjøre regnskapet. Regnskapet viser at SERAF har en positiv utgående balanse på alle prosjekter.

INNTEKTER OG UTGIFTER	*Budsjett	Regnskap	Avvik
Prosjekt: Hovedtilskudd (Hdir)		4 100 000	
Inngående balanse 2007	0	-806	-806
Lønn (sosiale kostnader og dekningsbidrag)	3 859 000	-3 716 366	142 634
Forskning	200 000	- 92 247	107 753
Formidling	100 000	-30 094	69 906
Drift	150 000	-141 507	8 493
<i>Utgående balanse 2007</i>		<u>118 980</u>	
Prosjekt: Kursinntekter (Hdir)		212 000	
Inngående balanse 2007		-26 271	
Lønn (sosiale kostnader og dekningsbidrag)		-4 515	
Formidling		-85 250	
<i>Utgående balanse 2007</i>		<u>95 964</u>	
Prosjekt: Restmidler fra LAR-evaluering (Hdir)		134 563	
Lønn (sosiale kostnader og dekningsbidrag)		-5 678	
Drift		-101 617	
<i>Utgående balanse 2007</i>		<u>27 268</u>	
Prosjekt: Hovedtilskudd (NFR)		899 000	
Forskning		-34 276	
Drift		-136 535	
<i>Utgående balanse 2007</i>		<u>728 189</u>	

*Basert på rapport om foreløpig bruk av tilskudd (brev av 20.sept.2007)

Kommentarer til regnskap

Prosjekt: Hovedtilskudd (Hdir)

Det ble opprinnelig søkt om en samlet tilskudd på kr 4 415 989. Senteret mottok en noe mindre bevilgning på kr 4 100 000. Dette har blant annet medført at sekretær-stilling har blitt beholdt i opprinnelig halv stilling og at driftsbudsjettet (forskning, formidling og drift) er blitt redusert noe i forhold til opprinnelig budsjett.

Regnskapet viser at mesteparten av tilskuddet har gått til lønnsutgifter. Ellers viser regnskapet et mindre forbruk på 'formidling' enn budsjettet. Dette kommer i all hovedsak av at noe av kurs- og formidlingsdriften har blitt overført til eget prosjekt som finansieres av kursinntekter.

Prosjekt: Kursinntekter (Hdir)

Ved inngangen til 2007 var det en negativ inngående balanse på kr -26 271.

SERAF har hatt betydelige inntekter fra vår kursvirksomhet i 2007. Til sammen har vi hatt 162 deltakere med en samlet kursinntekt på kr 212 000. Disse inntektene har vi fått godkjent for bruk til videreutvikling av undervisningstilbudet ved SKR (se brev av 30.06.06). Mesteparten av kursinntektene har blitt benyttet til generell formidling og videreutvikling av eksisterende videre- og etterutdanning ved senteret (annonsering av kurstilbud, trykking av kursprogram, foredragshonorar, etc). Noe har også blitt benyttet til honorar for foredragsholdere.

Ved utgangen av året var det en positiv balanse på kr 95 964. Hovedårsaken til dette er at senteret hadde noe flere deltakere enn antatt i 2007. Disse restmidlene ønsker vi å benytte til videreutvikling av kurstilbudet i 2008.

SERAF ønsker i fremtiden at senterets videre- og etterutdanning skal være selvfinansierende. Det er blitt opprettet et eget prosjekt for inntekter og utgifter knyttet til denne virksomheten. Det vil derfor være hensiktsmessig og ryddig at prosjektet 'kursinntekter' innføres som egen post i opprinnelig budsjett på lik linje med forskning, formidling og drift og at utgifter knyttet til kursvirksomheten trekkes ut av ordinær formidlingspost.

Prosjekt: Restmidler fra LAR-evaluering (Hdir)

SERAF har søkt og fått godkjent disponering av restbeløp fra LAR-evaluering til formålet faglig utvikling, til sammen kr 134 937 (se brev av 19.06.07). Vi viser også til brev fra SKR/SERAF (30.05.07) hvor det blir gjort rede for hvordan vi ønsker å bruke disse midlene.

I 2007 har det blitt brukt kr 107 668 av disse midlene. Disse har i hovedsak blitt benyttet til videreutvikling av SERAF's faglige virksomhet: utgifter til reiser i forbindelse med

SERAF's prosjekter, honorar til foredragsholdere, innkjøp av datateknisk utstyr, etc. Det står en rest på kr 27 269 som vil søkes overført til bruk i 2008.

Prosjekt: Hovedtilskudd (NFR) Restmidler

For året 2007 mottok SERAF kr 899 000 fra Norges forskningsråd til utvikling av et nytt senter for klinikknær rusmiddelforskning. Senteret har brukt til sammen kr 170 811 av tilskuddet. Mesteparten av midlene har blitt benyttet til innkjøp av datateknisk utstyr og kontormøbler i forbindelse med forberedelse av senterutvidelsen i 2008. Noe har også blitt benyttet til reiseutgifter i forbindelse med prosjektutvikling knyttet til SERAF's virksomhet.

Ved utgangen av året står det et restbeløp på kr 728 189 igjen. Årsaken til dette avviket skyldes at kontraktsignering for senteret først ble foretatt i oktober 2007. Dette har ført til at senteret ikke har hatt mulighet til å foreta de oppgavene og investeringene som var planlagt for 2007-bevilgningen.

Konklusjon

Tilskuddene er blitt benyttet i tråd med intensjonene. Senteret har ved årets utløp noen restmidler, dette gjelder særlig knyttet til bevilgning fra Forskningsrådet. Disse midlene ønsker senteret å benytte i 2008 da mye kostnadskrevende aktivitet vil bli igangsatt i løpet av dette året.

PLANER FOR 2008

Som det fremgår av denne rapporten, har senterets aktivitet vært relativt omfattende i 2007 med utvikling av forskningsprosjekter, nettverk, kurs og undervisning. SERAF ble dannet med utgangspunkt i en allerede eksisterende virksomhet og det vil derfor være viktig å videreføre dette arbeidet i 2008. Samtidig står senteret ovenfor store endringer i 2008, både faglige og organisatoriske.

Forskning

SERAF ønsker å videreføre eksisterende forskningsprosjekter. Vi ønsker i tillegg å knytte flere prosjekter til oss, samt utvide vårt faglige nettverk ytterligere i løpet av 2008. SERAF tar sikte på å styrke den faglige aktiviteten ved senteret og vil integrere nye aktuelle prosjekter og annen virksomhet i denne. I dette arbeidet vil utvikling av de fire tematiske områdene stå sentralt. Det forventes at ny leder for SERAF vil tilsettes tidlig nok til å delta i utviklingen av ny forskning.

Undervisning og kurs

SERAF tar sikte på å videreføre både sentral undervisningsvirksomhet ved UiO og videre- og etterutdanningstilbudet i 2008. Vi skal arrangere følgende kurs:

- Forståelse og behandling av spilleavhengighet, 21 april 2008
- Kurs i rusmiddelmedisin (vårsemester)
  - Modul I: Grunnlagskunnskap, 19-20 mai 2008
  - Modul II: Behandlingsspørsmål, 2-3 juni 2008
- 12-trinnsmodeller for behandling av avhengighetstilstander, 8 september 2008
- Fordypningskurs i rus og psykiatri, 22-24 september 2008
- Kurs i ASI (Addiction Severity Index), dato ikke fastsatt
- Kurs i ADAD (Adolescent Assessment Dialogue), dato ikke fastsatt

SERAF vil i tillegg igangsette regionale kurs i rusmedisin som en del av Allmenntilleggs kompetansetiltak innen rusfeltet (se brev av 07.12.2007). Til dette formålet har senteret fått tilskudd fra Hdir (avd. kommunale helsetjenester). SERAF har utlyst en stilling som studiekonsulent som skal koordinere dette arbeidet. Vi forventer at det vil bli tilbudt kurs i tre regioner i løpet av høstsemesteret 2008.

Konferanser

Senteret vil i samarbeid med andre i 2008 være vertskap for følgende konferanser:

- *7. Nasjonale LAR-konferanse – Biologi og relasjon, 30-31 oktober 2008, Radisson SAS.* Målgruppen for konferansen er fagfolk, ledere, pasienter, pårørende og politikere som har befatning med legemiddelassistert rehabilitering og andre rusrelaterte spørsmål. Denne konferansen arrangeres i samarbeid med Aker universitetssykehus HF, avd. spesialiserte poliklinikker/LAR ØST.

- *Cannabis and health – What do we know and what should we do? 10 november 2008, Oslo Kongressenter (Folkets hus).* Denne konferansen arrangeres i samarbeid med Norges forskningsråd, Program for rusmiddelforskning.

- *ISAM Congress 2008 (International Society of Addiction Medicine), Cape Town, 16-20 november 2008.* SERAF har mottatt økonomisk støtte fra Institutt for psykiatri (UiO) til å arrangere et minisymposium på denne konferansen. Flere av SERAF's ansatte vil bidra her.

Fagråd

SERAF ønsker å ha jevnlig møter med senterets fagråd. Året 2008 vil innebære mange muligheter og utfordringer hvor fagrådet kan komme til å spille en viktig rolle i utvikling av virksomheten.

Tilsetting av nye stillinger ved SERAF

I forbindelse med senterutvidelsen ble det utlyst en rekke nye stillinger ved SERAF:

- Senterleder
- Inntil 6 stillinger som Professor/førsteamanuensis/forsker
- Inntil 8 stipendiat/postdoc-stillinger

Vi har mottatt hele 70 søkere med et bredt faglig nedslagsfelt og arbeidet med tilsettingsprosessen er godt i gang. Vi forventer at noen av stillingene vil bli tilsatt i løpet av 2008.

SERAF ønsker også å tilsette en deltids koordinator/forskerstilling knyttet til arbeidet med å vurdere og utvikle diagnostiske verktøy og andre kartleggingsinstrumenter. Det er nærliggende å bygge videre på et prosjekt som senteret har hatt i samarbeid med SIRUS. I dette prosjektet har norsk tilpasning, psykometrisk vurdering og standardisert opplæring i det internasjonalt svært utbredte instrumentet Addiction Severity Index (ASI) stått sentralt. ASI og ungdomsversjonen Adolescent Assessment Dialogue (ADAD) benyttes nå i flere pågående forskningsstudier i Norge og som et klinisk verktøy.

I tillegg kommer stilling som studiekonsulent knyttet til arbeidet med utvikling av allmenntilleggs kompetansetiltak innen rusfeltet som nevnt ovenfor.

Master i psykososialt arbeid og forskerutdanningsprogram

Samarbeidet mellom SERAF, NKVTS og SSFF i forbindelse med opprettelse av masterutdanning i psykososialt arbeid vil bli videreført i 2008. Forutsatt endelig godkjenning i universitetsstyret så vil arbeidet med konkretisering og finansiering av masterutdanningen bli sentrale oppgaver. Forskningsutdanningsprogrammet påregnes ferdig utviklet i løpet av året. SERAF vil sammen med TOP-prosjektet inngå i lærerstaben for programmet.

Nytt bygg

Det nye senteret vil måtte utvide sine lokaler. Vi har i samarbeid med Aker universitetssykehus HF og Ullevål sykehus HF utarbeidet en plan om utbygging av nytt bygg på Ullevål sykehus. Bygget oppføres som en 3 etg. i nabobygg (bygning 48) med

bro over til eksisterende SERAF-bygg (bygg 45). Planene er godkjent av plan og bygningsetaten i Oslo kommune og bygningsarbeidet er i gang. Vi forventer at bygget vil stå ferdig juli 2008.